

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Житомирська обласна рада
post@zt.gov.ua

Про розгляд листа

Відповідно до листа Секретаріату Кабінету Міністрів України від 02.01.2025 № 122/0/2-25 та листа Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 03.01.2025 № 04-13/13-2025/1876 у Міністерстві освіти і науки України спільно з Міністерством економіки України та Міністерством фінансів України розглянуто листи Житомирської обласної ради від 30.12.2024 № р-5/20/1186 та № р-5-20/1187 щодо звернення депутатів Житомирської обласної ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України стосовно забезпечення гідної заробітної плати педагогічним та науково-педагогічним працівникам і повідомляємо.

Щодо необхідності прийняття Закону України про визнання державним боргом недоотриманої педагогічними і науково-педагогічними працівниками заробітної плати, обчисленої за посадовими окладами, гарантованими частиною другою статті 61 Закону України «Про освіту».

Частиною першою статті 61 Закону України «Про освіту» (далі – Закон) встановлено, що оплата праці педагогічних і науково-педагогічних працівників здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджетів, коштів засновників, власних надходжень закладів освіти, грантів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

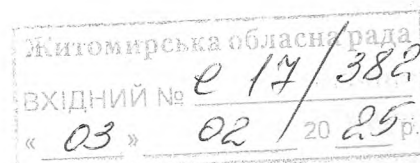
Відповідно до частини другої статті 61 Закону посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат. Посадовий оклад педагогічного працівника кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше ніж на 10 відсотків. Найменший посадовий оклад науково-педагогічного працівника встановлюється на 25 відсотків вище від посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії.

Підпунктом 1 пункту 6 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Кабінету Міністрів України доручено забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положення частини другої статті 61 Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб пропорційно розміру збільшення доходів Державного бюджету України

МОН № 1/1935-25 від 31.01.2025

Підписав: Сташків Андрій Борисович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005BA236005D9BB900
Дійсний: з 25.05.2023 0:00:00 по 24.05.2025 23:59:59

порівняно з попереднім роком, і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).

З метою поетапної реалізації положень частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» та частини другої статті 36 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки», якою затверджено нові схеми посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників і встановлено щорічне збільшення розмірів посадових окладів, щоб на 1 січня 2023 року вийти на найменший розмір посадового окладу (ставки заробітної плати) педагогічного працівника у розмірі 4 прожиткових мінімумів для працездатних осіб на 1 січня відповідного року. У зв'язку з відсутністю видатків у державному і місцевих бюджетах, необхідних для реалізації цієї постанови, її дія зупинялася в 2020–2025 р. та до кінця календарного року, наступного за роком, в якому припинено або скасовано воєнний стан.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» дію абзаців першого – п'ятого частини другої статті 61 Закону України «Про освіту», зокрема щодо встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох мінімальних заробітних плат та встановлення найменшого посадового окладу науково-педагогічного працівника на 25 відсотків вище від посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії, призупинено на 2025 рік.

Необхідно зауважити, що протягом 2017-2021 років Уряд своїми рішеннями (постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 974, від 11.01.2018 № 22, від 11.01.2018 № 23, від 21.01.2019 № 36, від 10.07.2019 № 695, від 26.08.2020 № 750, від 20.01.2020 № 29, від 28.12.2021 № 1391) збільшував розмір оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів освіти, враховуючи можливості державного і місцевих бюджетів, як це передбачено Законом.

Також згідно із законами України про Державний бюджет України на відповідні роки відбувалось збільшення розмірів посадових окладів працівників сфери освіти (як і для всіх інших працівників бюджетної сфери) за рахунок зростання прожиткового мінімуму для працездатних осіб, від якого в цей період залежав розмір посадового окладу працівника першого тарифного розряду і, відповідно, посадових окладів працівників за іншими тарифними розрядами Єдиної тарифної сітки.

На сьогодні оплата праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки, як і інших працівників бюджетної сфери, здійснюється за посадовими окладами (ставками), розмір яких визначається за Єдиною тарифною сіткою (постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 та наказ Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 № 557). Розміри та умови встановлення підвищень посадових окладів

(ставок заробітної плати) педагогічним працівникам закладів освіти, надбавок і доплат за окремі види педагогічної діяльності визначені постановами Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 № 78, від 23.03.2011 № 373, від 11.01.2018 № 22, від 28.12.2021 № 1391 та ін.

У період дії воєнного стану наявні фінансові ресурси держави у першочерговому порядку спрямовуються на виконання завдань щодо відсічі збройної агресії, забезпечення недоторканності державного кордону та захисту держави, безперебійного функціонування бюджетної сфери та життєвої необхідності потреб жителів територіальних громад, реалізації заходів територіальної оборони та захисту безпеки населення.

З огляду на викладене, пропозиції депутатів Житомирської обласної ради щодо визнання державним боргом недоотриманої педагогічними і науково-педагогічними працівниками заробітної плати, обчисленої за посадовими окладами, гарантованими частиною другою статті 61 Закону України «Про освіту», внаслідок її невиконання, потребують ґрунтовного опрацювання на рівні всіх гілок влади з урахуванням фінансових можливостей бюджету країни в умовах воєнного стану та після його скасування і, після прийняття такого рішення, підготовки відповідного проекту Закону України.

Щодо підвищення розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери.

За інформацією Міністерства економіки України та Міністерства фінансів України, частиною першою статті 51 Бюджетного кодексу України передбачено, що керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату лише в межах бюджетних асигнувань на заробітну плату, затверджених для бюджетних установ у кошторисах.

Відповідно до частини п'ятої та шостої статті 6 Закону України «Про оплату праці» схема посадових окладів (тарифних ставок) працівників установ, закладів та організацій, що фінансуються з бюджету, формується на основі мінімального посадового окладу (тарифної ставки), встановленого Кабінетом Міністрів України, та міжпосадових (міжкваліфікаційних) співвідношень розмірів посадових окладів (тарифних ставок) і тарифних коефіцієнтів. Мінімальний посадовий оклад (тарифна ставка) встановлюється у розмірі, не меншому за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 01 січня календарного року.

На сьогодні згідно з абзацом п'ятим примітки 1 до додатка 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» посадові оклади працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери розраховуються виходячи з розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки – 3195 гривень, що на

5,5 відсотка перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установлений Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» на 01 січня 2025 р. (3028 гривень).

Отже, навіть в умовах воєнного стану та першочергового спрямування видатків державного бюджету на потреби Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних та інших державних органів, залучених до виконання завдань щодо відсічі збройної агресії, забезпечення недоторканності державного кордону та захисту держави або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації, Уряд виконує норми законодавства щодо розміру мінімального посадового окладу працівників установ, закладів та організацій, що фінансуються з бюджету.

З огляду на зазначене питання подальшого підвищення розміру посадового окладу працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки буде розглядатися з урахуванням необхідності раціонального й ефективного використання коштів бюджетів усіх рівнів в умовах обмеженості дохідної частини бюджету під час запровадження воєнного стану та принципу збалансованості, який є одним із ключових принципів бюджетної системи.

Щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 № 373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування» (далі – постанова № 373) в частині встановлення надбавки за престижність праці у фіксованому розмірі 30 відсотків.

Відповідно до постанови № 373 надбавка за престижність педагогічної праці встановлюється педагогічним працівникам закладів освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування в розмірі від 5 до 30 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати). Розмір надбавки встановлюється керівником закладу (установи) у межах фонду оплати праці.

З огляду на зазначене, діюча редакція пункту 1 постанови № 373 дозволяє встановлювати педагогічним працівникам надбавку за престижність праці в максимальному розмірі 30 відсотків.

Отже, в умовах воєнного стану розмір нарахувань заробітної плати працівникам закладів освіти, включаючи встановлені надбавки, може розглядатися в межах фонду оплати праці, встановленого відповідним закладам та установам освіти їх засновниками, органами місцевого самоврядування, з урахуванням всіх наявних в бюджетах територіальних громад фінансових ресурсів.

Щодо відновлення дії постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки» (далі – постанова № 822).

Інформуємо, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» не передбачені видатки на реалізацію постанови № 822 (за даними Міністерства фінансів України, реалізація постанови № 822 у 2025 році потребує

додаткових коштів з державного та місцевих бюджетів в обсязі понад 160 млрд гривень).

Постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2024 № 1286 «Деякі питання оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1515) зупинено з 1 січня 2025 р. та до кінця календарного року, наступного за роком, в якому припинено або скасовано воєнний стан, дію постанови № 822, та встановлено виплату щомісячної доплати за роботу в несприятливих умовах праці педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти державної і комунальної форми власності: з 1 січня 2025 р. – у розмірі 1300 грн; з 1 вересня 2025 р. та до кінця календарного року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, – у розмірі 2600 гривень, а також рекомендовано органам місцевого самоврядування встановлювати доплату за роботу в несприятливих умовах праці педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти, які утримуються з відповідного місцевого бюджету.

Заступник Міністра

Андрій СТАШКІВ